

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Caput IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

CAPUT IV.

§. I. De Incestu.

1. **I**N Methodo exp. Conf. lib. 2. cap. 7. §. 7. sic habes: Non est dubium incestum esse speciem luxuriae explicandum in Confessione, quia cum consanguineis, vel Affinibus, contra Castitatem, sive per copulam, sive etiam per oscula, tactusque impudicos, &c. peccatur: nam propterea ita communiter definitur: *Est peccatum luxuria, quod committitur cum persona coniuncta.*

Sed quaestio, an incestus cum Consanguineis differat ab incestu cum Affinibus? & rursus, An incestus cum aliis ex praedictis in uno gradu usque ad quartum (nam in aliis a quarto est simplex fornicatio) differat specie ab incestu in alio? v.g. peccata cum Matre, cum Filia, cum Sorore, cum Nepote, cum Consobrina, sive Consanguineis, sive Affinibus, differunt inter se specie, itaut in Confessione talis gradus sit ex necessitate declarandus? An verò, si quis cum aliqua ex dictis peccavit, etiam fuisset Mater, satis explicet, dicendo, *Incestum commisi*? Quid de peccante cum coniunctis spiritualiter idest, ex Baptismo, vel Confirmatione, & de coniunctis legaliter, idest, ex Adoptione?

Tribus dictis haec, quae satis confusa propter opinionum varietatem, apud Autores sunt; breviter, distincteque ex meo instituto expeditur.

2. Dico probabile esse, nec Consanguinitatem, ab Affinitate. (Ita Sanch. Thom. 2. 2. quaest. 1. §. 9. & Caiet. ibid.) nec unum gradum ex his differre specie ab aliis: Ita Filius, in 1. part. lib. 5. cap. 12. num. 9. uterque apud Dian. part. 1. tract. 7. resolut. 31. Vnde licet sine dubio gravius sit contra unum gradum delinquere, v.g. contra primum cum Matre, quam contra alium; v.g. cum Consobrina; tamen, quia non mutatur species, puto non esse ea speciatim ex necessitate patefacienda. Ratio est, quia in omnibus his una specie deformitas est (licet modò, levior, modò gravior) nempe contra reverentiam debitam coniunctis. Quod autem id oriatur interdum ex ipsa natura, ut in primo consanguinitatis gradu, & per alios etiam secundo; interdum verò ex praepcepto Ecclesiae, ut in ceteris, & maxime in gradibus Affinitatis, nihil specie diversum ex hoc necessarium inferitur: nam praepceptum superioris, cum aliquid praecipit, ponit materiam praepceptam in ea specie virtutis, ratione cuius illud praecipit: nunc autem Ecclesia abstinentiam ab illis congressibus praecipit, propter eandem reverentiam coniunctis debitam. Quod deinde gradus ipsi non mutant speciem, inde probatur: quia hi nihil aliud inferunt, nisi maiorem, vel minorem coniunctionem: magis autem, & minus non variant speciem, etiam in hac re nostra morali, nisi aliunde probeur esse contra particularem virtutem, vel particulariter contra diversum rectae rationis dictamen. Id quod hic, quamvis multi probabiliter invenire satagant; nihilominus alij probabiliter item non inveniri posse contendunt.

Dices. Afferimus hic numero 2. ex probabilissima plurium sententia, turpem coniunctionem cum consanguineis non afferre diversitatem specificam necessarium in Confessione explicandam, ut diversam ab alia coniunctione strictioris consanguinei; quia licet gravius sit contra unum gradum, v.g. contra primum cum Matre, quam contra alium, v.g. cum Consobrina delinquere; tamen magis, & minus speciem incestus diversam non constituit. Ergo idem Afferere debemus in Methodo Confess. lib. 2. cap. 5. §. 2. & 2. in iniuriis

38. Verum, delectationes morosae, aspectus partium honestatum, turpiloquia, & similia, quae supra diximus non esse mortalia: si sunt a conjugatis sine periculo pollutionis; erunt mortalia pro iisdem conjugatis, si in illis praevideatur pollutio, licet non intendatur. Ratio est, quia in his num. praesenti dictis, nulla apparet causa excusans; neque enim haec sunt signa liciti amoris, perinde ac si ea, quae num. praeced. dicuntur. Quod si causa excusans adesset, dic non esse culpam; sicuti de tactibus partium in honestatam dictum est modò num. 55. fin. de Marito, Medico, &c.

59. Hinc tertio, licet si impudicè se ipsum committat, aspiciatque modo dicto n. 45. non sit ex probabili opinione reus peccati mortalis, quando non adest periculum pollutionis: tamen quando illud adest, atque illud praevidet, reus erit; quia nulla causa est in eiusmodi proprio tactu, vel aspectu excusata.

60. Illud hic denique nota cum Sanch. loc. cit. n. 41. Licet paulò ante num. 53. dixerimus, & infra iterum dicimus, solutos peccare mortaliter, si per tactum, vel aspectum, solutos peccare mortales, quae cogitationes de copula, dent causam distillationis, & commotionis spirituum generationis; quarum naturam numero eodem explicavimus: conjugati excusantur à mortali, quia eiusmodi distillatio, & commotio, non affert grave damnum generationi in conjugatis; & ex alio capite delectationis ex illis insurgenti assenti, non est in iisdem mortale. Eiusmodi enim turpes delectationes, praeter effusionem seminis extra, non sunt conjugatis cum tanto rigore prohibita, ne nimis onerosus sit status maritalis, si in tanta occasione praesentis uxoris, & solis insciptis desiderio, ab illis se abstinere sub mortali obligentur. An conjugatis liceant delectationes ex cogitationibus morosis, dicam lib. 10. v. verius

Tactus, & his simili inter Sponsos

61. Sponsus de futuro valde probabiliter sine peccato licet quaedam amoris signa, qualia sunt oscula; tactus, aspectusque pudici, ac locutiones amatoriae, etiam propter delectationem in illis residentem, sed sine periculo pollutionis, vel consensu in illam, vel in copulam: At nullo modo impudici. Ita Thom. Sanchez lib. 9. matr. 4. §. 4. n. 46. Fagundez, in pract. dec. 9. cap. 5. n. 1. citans Caiet. Med. Val. aliisque. Ratio est, quia sponsi videntur ad illa pudica ius consecuti esse ex Sponsalitiis; quo ea non ad impudica, quia haec ordinantur proximè ad copulam, quae non est licita, nisi Sponsus de praesenti; hoc est, copulatis Matrimonio saltem rato. Nam excusationem invenio in Sponsos eas actiones pudicas exercentes cum pollutionis periculo praevisto, sed non intellexit, & sine periculo consensu in illam; nam si in occasione esset, ut inurbanus haberetur, si ab illis abstinere posset; posset eas usurpare, quia iam adest rationabilis excusatio.

62. Inter eos, qui sibi vel sponsalia promiserunt, vel invalide ea celebrant, vel sub conditione, si exorata, v.g. fuerit à Pontifice dispensatio impedimenti dirimentis, vel quid simile, nec praedicta quidem pudica amoris signa sunt licita. Ita Thom. Sanchez lib. 5. matrim. 4. §. 4. num. 38. Fagundez, loc. cit. num. 6. citans eundem Sanchez, Sotom. & Gurtierrez, aliisque plures nullo contradicente, apud Dianam part. 4. tract. 4. resolut. 131. Ratio est manifesta, quia haec conceduntur Sponsis; sed hi antequam impleatur conditio non sunt Sponsi, sed erunt: ergo, &c.

An Sponsus liceat delectatio in cogitationibus morosis; decernendum spondeo lib. 10. capite 4. Vbi etiam, an Viduis, &c.

Tactus & his similia inter Solutos, Remissive

63. De iis inferius agetur commodius separatim cap. 8. §. 2.

iuriis illatis contra Conſanguineos, vel affines : atque ad id dicendum fuit, iniuriam illatam Patri, vel Fratri non eſſe diverſe ſpeciei ab iniuriis contortis contra ceteros minus propinquos; quia pariter magis, & minus in debito, quod conſanguinei contrahunt non ſe conſuetudine, non afferunt diverſitatem ſpecificam.

Reſpondeo: certe viget non improbabiliſſime paritas. Unde probabiliter conſequitur, tum in hac materia de inceſtu, tum in illa materia de injuria contra conſanguineos, vel affines inſiſta, non eſſe neceſſario explicandam ejuſmodi diverſitatem, ſed ſufficere, ſi dicatur: *Seco mihi coniunctus contumeliis affecti.*

3. Dico ſecundo, inceſtum cum coniunctis coniunctione legali, id eſt, coniunctione orta ex adoptione alius in filium (quæ eſt inter adoptantem, & adoptatum, ejuſque deſcendentes, ſaltem qui in eius erant poteſtate, quando adoptatus fuit: inter adoptatum, & filios legitimos adoptantis, qui in eius ſunt poteſtate: inter Vxorem adoptantis, & adoptatum: & denique inter Vxorem adoptantis, & adoptatum.) Dico, inquam, hunc inceſtum non eſſe explicandum, ut diſtinctum ab aliis inceſtibus dictis in *num. precedenti*, & nec neceſſario explicandas diverſitates illas dictas in proxima parentheſi. Ratio prioris partis huius dicti eſt ea, quam *num. precedenti* diximus: quia nimirum Eccleſia propter idem motivum reverentiae coniunctis debita, prohibet eiuſmodi congreſſus. Ita de Lugo, *diſputat. 16. de poenitentia ſect. 6. num. 328*. Ratio poſterioris eſt ſimiliter eadem quam *ibidem* diximus: quia diverſitas gradus ſolum indicat magis, & minus, in eadem ſpecie.

4. Dico tertio, inceſtum cum coniunctis coniunctione ſpirituale, id eſt, orta ex Baptiſmo, & Confirmatione (quæ eſt inter baptizantem, & baptizatum, inter Patrem, vel Matrem cum ipſo baptizato, inter Parentes baptizati cum baptizante, & Patrem, vel Matrem: quod idem eſt reſpectivè in Confirmatione.) Dico, inquam, inceſtum hunc eſſe explicandum, ut dictum ab utroque inceſtu carnali, & legali prædicto in *num. 2. & 3*. Ita Sanchez *lib. 7. de matrim. diſputat. 5. numer. 9*. Sed non eſſe neceſſarium explicare, an ex Baptiſmo, an ex Confirmatione fuerit orta coniunctio: Item nec eſſe neceſſe explicare, an, v. g. baptizans, vel Confirmans peccaverit cum baptizato, an cum Matre Matris eiusdem baptizati, an cum Matre eiusdem, &c. Ratio primæ partis huius dicti eſt, quia inceſtus ſpirituallis addit circumſtantiam Sacramenti, ratione cuius reducit ad genus quoddam ſacrilegij. Ratio ſecundæ, & tertiæ partis eſt, quia ſemper in prædictis committitur peccatum cum eadem ſpecie deformitate (eſto, graviore, vel leviori) quia ſemper eſt contra eandem reverentiam debitam perſonæ, ex intuitu Sacramenti connexionis.

5. Huc commodè reducere poſſumus, duo, quæ ſuperſunt explicanda. Primum, circa impedimentum publicæ honeſtatis. Secundum, circa inceſtum ſodomiticum. Quoad primum, ſciendum eſt impedimentum publicæ honeſtatis eſſe illud, quod oritur ex ſponſalibus de futuro, valide tamen initis; nam his ita initis, oritur ex Sanchez *lib. 7. de matrim. d. 68. & ſeqq.* impedimentum dirimens Matrimonium inter Sponſam Sponſum, conſanguineos Sponſæ in primo gradu, & contra: id eſt, non poteſt valide contrahi matrimonium à Sponſo, vel Sponſa cum dictis Conſanguineis. Idem etiam impedimentum oritur ex Matrimonio rato non conſummato: cum hoc addito, ut ſi dirimens ex Sanchez *ibidem*; etiam uſque ad quartum gradum; & etiam ſi Matrimonium fuerit irritum, ex quocunque capite, præterquam ex defectu conſenſus.

6. Iam ſi quis cognosceret ſororem, v. g. vel matrem, ſiliamve ſuæ Sponſæ de futuro; rursus, ſi cognosceret ſororem, aliamve conſanguineam ſuæ Coniugis per verba de præſenti, ſed nondum conſummato matrimonio; deberetne in Conſeſſione explicare

non ſolum ipſum peccatum, ſed etiam eius qualitates, nempe fuiſſe inceſtum cum Matre, cum Sorore, &c. Conſanguinea Sponſæ, &c. Reſpondeo, certum eſt, tale peccatum habere malitiam inceſtus carnalis. Ita Lugo *diſp. 16. de poenitentia ſect. 6. num. 331*. quia eſt probata talis copula per Eccleſiam ponentem in ea impedimentum dirimens, propter reverentiam Coniunctis debita: quare erig ut talis explicandus, Coniunctis debita ſuperius diximus, non eſſe ex probabili opinione in materia inceſtus neceſſario explicandos gradus, ita huius inceſtus oritur ex inchoato matrimonio, conſequenter propter eandem inibi allatam rationem, dicendum erit.

7. Quoad ſecundum id eſt, quoad ſodomiticum, quærimus, an ſi quis ſodomiticè cognosceret Conſanguineum, vel conſanguineam, vel affinem, coniunctione legali, vel ſpirituale, debeat explicare coniunctionem, ita ut non ſatis ſit dicere, ſe ſodomiticè commiſſe ſed neceſſario addendum, ſe ſodomiticè inceſtum commiſſiſſe.

Reſpondeo, neceſſario ſic addendum. Ita Filius *tract. 30. cap. 5. num. 106*. Ratio eſt quia ob reverentiam naturalem propinquis debitam, eiuſmodi peccatum vitæ malitiam ſodomitiæ habet & malitiam inceſtus. Quia vis enim per hunc inceſtum ſodomiticum non impeditur Matrimonium, quia ut impediatur, debet eſſe ſemina-riq. in vaſe naturali; neque per eundem incurritur poenæ contra inceſtum lata quia poenæ fulminantur contra n. eſtum proprie dictum, id eſt, enatum ex copula naturali: tamen, quia ſit contra prædictam reverentiam, non poteſt propriam inceſtu malitiam non participare.

8. Maior difficultas eſt, utrum explicandi gradus, ut g. ſic: *Commiſi inceſtum ſodomiticum cum Fratre, cum Patre, cum Conſobriño*: An ſatis ſit dicere: *Commiſi inceſtum ſodomiticum*? Reſpondeo in noſtra ſententia probabiliter, non eſſe neceſſario explicandos. Ratio eſt, quia omnes eiuſdem ſpeciei, & ſolum ſecundum magis, & minus in eadem ſpecie differunt; id quod, ut diximus *num. 2*, notat quidem maiorem, minus tamen gravitatem, ſed nequaquam ſpecie diſtinctum peccatum.

§. II. Additio.

1. Deo tantummodo hinc animadvertenda, mihi dicta video. Alterum eſt, qui coniux rem habet cum conſanguinea (ex Sanchez *lib. 7. de matrim. diſp. 13. num. 2. & ſib. 9. diſp. 27. num. 14*). ſuæ uxoris viventis (non verò affini, ex eodem *ibid. diſp. 27. num. 4*). in primo, & ſecundo gradu; & quæ coniux habet rem cum conſanguineo mariti viventis (nec verò affini) in eodem primo, vel ſecundo gradu; peccat ſine dubio peccato inceſtus; ſed inſuper, propter hunc peculiarem inceſtum, commiſſum, ut dico, cum conſanguineis ſui conjugis (non autem, ſi commiſſum fuerit, ex eodem *d. d. 15. num. 16*, cum conſanguineis ſuis propriis) dicta Coniux, vel dicta Coniux incurrit in duas poenæ; ſemper intelligendo, cum eodem *d. d. 27. num. 1*, quando ſemen incidit intra vaſ, nam ſic ſunt vna caro, quæ ratione oritur affinitas.

2. Prima poenæ eſt, ut etiam ante omnem ſententiam, ſub mortali non poſſit ampliùs petere debitum à Coniuge. Ita idem *libro nono diſputat. 30. numer. 2*, cuius rationem dicit ſe nescire, ſed ſolum ex uſu. Quia contraxit cum illo affinitatem ex copula fornicaria, quæ ſi eſt ante Matrimonium initum dirimit ex Tridentino, *ſeſſ. 24. de matrim. cap. 4*, in eundem in dictis gradibus: At cum in caſu noſtro Matrimonium iam initum, (& ſatis eſt ex Sanchez *lib. 7. de matrim. d. 15. num. 6*, ſi fuerit ratum, quamvis non conſummatum) ſolum privatur coniux iure petendi. Poteſt tamen reddere in gratiam alterius Coniugis innocentis, imò & eidem ſignificare, ne expectet ſuam petitionem; non tamen poteſt

CAPUT V.

§. I. De Stupro.

IN *Methodo Conf.* lib.2. cap. 7. §. 8. sic habes: Stuprum est Concubitus Viri cum virgine femina, eadem repugnante: Quare ea consentiente ex probabilissima sententia, est simplex fornicatio. Vnde sequitur statum virginis non esse necesse in Confessione explicare, virgine consentiente; quem, illa repugnante, explicare oportebit.

2. Pari ratione sodomitica copula cum eadem consentiente, est mera sodomia: Vnde nec ibi status virginis est declarandus.

3. Cum se virgo polluit, vel delectatur, &c. non facit nisi peccatum molliciti, de quo dixi cap. 1. §. 1. num. 5. nam propterea suam virginitatem explicare non obligabitur.

4. Ad expediendam Confessionem facit, scire obligationem, quam contrahit stuprator. Dico ergo. Cum virgo defloratur, ipsa consentiente, nihil nec ei, nec parentibus debet deflorator. Ita Less. lib.2. cap. 10. dub. 1. At si vi, vel fraude, promissione virginem quis defloraverit, an tenetur, vel dotare, vel ducere, ac solvere quod promissit. Ita idem *ibid.*

§. II. *Additio.*

De Virgine occulte violata.

AMittitur, sive à Mare, sive à Femina irreparabiliter virginitas per voluntariam seminis effusionem, seu decihonem, etiam sine exteriore procuremente; Vt probat Caiet. 2. questione 152. artic. 1. contra Marr. de Magistr. apud Less. lib.2. cap. 2. num. 120. sed id est coram Deo: nam secundum statum, & quoad existimationem humanam in muliere amittitur virginitas per corruptionem, seu fractionem claustrum virginalis. De utraque amissione aliquid est hic afferendum.

2. Quoad primum: Monialis, quæ ante professionem; vel consecrationem, se voluntarie polluit, quamvis amittat; ut dictum est, virginitatem secundum virtutem; Amen cum non amittat secundum statum, quia integro virginali claustro gaudet, nulle indiget dispensatione ad profitendum, & ad velum suscipiendum, solum virginibus concessum. Et propter eandem rationem, eadem potest sine scrupulo accipere legatum solis virginibus relictum, seque ut nubat, virginem pronuntiare, &c.

3. Quoad secundum: Virginem occulte in claustro violatam, se non posse ingerere ad petendum consecrationis velum, etiam si ex hoc infamiam consecutur, docet Azor. p. 3. lib. 3. c. 12. Bonac. de matr. q. 4. p. 17. n. 4. alios afferens: at posse Officia propria virginis exercere, imò se offerre ad illa, ne infametur; quia (inquit Azor. *ibid.*) instituta Ecclesiastica non obligant cum tanto rigore. Verum, pace Azorij doctissimi Viri, hæc ratio probat etiam posse, in simili periculo infamiae, non solum in prædicta Officia se ingerere, sed etiam petere consecrationis velum, ut tenet, citato Suar. Pell. cap. 3. de monialib. num. 78. quia pariter id ex instituto est Ecclesiastico.

4. A legatis tamen relictis solis virginibus excluditur à Sanchez, lib. 7. de matr. disp. 91. num. 4. in conscientia, hæc in claustro violata; secus enim servaretur Testatoris voluntas, nisi forte, ni illud acceptet, infamiae gravis periculum subeat; sed tunc debet secreto reddere ei, cui illud competit, vel eius distributoribus, &c. Quod si in aliquo casu, ad acquirendum aliquid, requiratur, ut Virgo sit; sed ut ea excludatur, necessaria sit sententia Iudicis: tunc poterit occulte violata

potest provocare, ut petat. Ita Sanch. lib. 9. matr. d. 8. num. 12. quidquid dicat Texeda apud Dian. p. 9. tom. 8. res. 32. Innocentis, inquam, non si alter consensit ad cum incestum, vel uterque similem incestum commisit; uterque amittit ius. Ita Sanch. lib. 9. matr. d. 31. num. 2. & d. 27. num. 3. imò d. 28. num. 2. 5. quare pater potest petere, vel reddere. An possit enim petere, quando videt sibi imminere periculum incontinentiae? con- dicit Quiraduenas, tract. 9. singul. 12. saltem quando commode dispensationem petere nequit, & periculum est in mora. Sed puto cum communi sententia, non sequitur Diana part. 9. tract. 8. resol. 34. non esse concedendum: quia sunt alia remedia vincendi tenta-

tionem. Dispensat autem huic poenæ Episcopus, ex Sanchez, lib. 8. matr. d. 12. numer. 10. & 11. Confessus Cruciatæ, *ibid.* numer. 16. Privilegiati Regulares, *ibid.* disput. 16. de qua re in tractatu de Matrimonio. Illud cum Castro Palao, tom. 1. tract. 2. disput. 1. de leg. part. 17. num. præsertim 8. doceo, satis esse probabile, & tutum, non incurri hanc poenam ab eo Coniuge, qui nescivit eiusmodi accessum ad confanguineam sui Coniugis, esse specialiter ab Ecclesia prohibendum; vel quamvis id sciverit, ignorabat esse huic incestui annexam prohibitionem petendi debitum. Ratio brevis est, quia hæc est poena ex delicto; quam incurrit ab eo, qui inculpabiliter eam ignorat, æquum non est.

Secunda poena: Huic Coniugi incestuoso non licet per Canones, mortuo altero Coniuge, cum vlla alia, seu vilo alio amplius matrimonium contrahere sine dispensatione, idque in poenam sui delicti. Sed certe id non est in usu, ex Navar. Sanch. lib. 7. matr. d. 7. n. 8. quare sine scrupulo poterit nunc ad secundas sine dispensatione transire.

Sed occurrit adhuc advertendum tertium, An sciatur, si sit incestus in aliquo loco castus reservatus, intelligatur eiusmodi esse ille, quod seminat vito, non seminat femina, vel hac seminante, de nequam.

Respondeo. Communiter ab Auctoribus, Bauci de cas. res. casu 3. creditur, esse reservatus, quia iam copula videtur consummata. Sed Verricelli tr. 4. quæst. 27. n. 8. putat, non esse censendum reservatum, quia reservatio (nisi expresse contrarium exprimat) semper intelligitur de completo scelere, at dictum scelus est quidem completa feminatio ex parte illius, qui seminat, non vero completus incestus; quia non concutit utriusque seminis commixtio, unde oritur affinitas. Hæc ille. Sed certe non video, quomodo ille non sit completus incestus ex parte seminantis; qui inrevertetur per suam completam seminationem se gerit cum consanguinea, vel affine, cur igitur non erit reservatus, si reservatus est incestus absolute. Ille aliter, qui non seminat, ideo non committit casum reservatum; quia, ex parte sua, non est completus incestus. Et licet adsit in ipso cooperatio cum incestu completo alterius, supponimus tamen esse reservatum incestum, non vero cooperationem ad illum. Quid, si sit dubium, an ille alter seminaverit? Respondeo, multo magis erit reservatus, ut ex se patet. Imò item Verricelli in hoc nobiscum sentit ex eo principio; quia præsumptio semper est, quod uterque seminaverit: fori autem externus, & internus non discrepant, nisi quando contraria veritas certa est, non vero quando est dubia, ex Menochio, lib. 4. præf. 83. num. 62. Molin. tom. 1. d. 197. fol. 3. Sanchez, in summ. lib. 1. cap. 10. num. 13.